

หากใครอ่านจดหมายฉบับที่แนบมานี้แล้ว - มองเห็นสังกรรม

ผมใคร่จะขออธิบายถึงที่มาของจดหมายฉบับนี้ เพื่อว่า

แต่ละคนผู้เข้าถึงแล้ว คงจะให้ความ สนใจเหตุอันเป็น

ที่มา เพื่อจะได้สดับไว้ประทับสติตนเองให้มั่นคงยิ่งขึ้น

ว: พ. ล. คร. ร. ก.
๒๕ มีนาคม ๒๕๒๖

เมื่อวันอังคารที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542 ผมออกจากบ้านตั้งแต่เวลาตี 5 เพื่อจับเครื่องบินเที่ยวเข้ามิดเคินทางไปจังหวัดนครราชสีมา โดยเหตุที่ตนได้รับเชิญไปบรรยายพิเศษเรื่อง "การเกษตรกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม" ในที่ประชุมสัมมนา ซึ่งจัดโดย "เครือข่ายการวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนมของจังหวัดภาคใต้" ซึ่งฝ่ายเจ้าภาพผู้เชิญจัดตัวเครื่องบินชั้นธุรกิจให้ทั้งเที่ยวไปและกลับ

พอไปถึงสนามบินจึงมีโอกาสพบบรรดานักวิชาการอาวุโส ซึ่งหลายคนเคยเป็นรุ่นลูกศิษย์ ร่วมเดินทางไปด้วยและไปร่วมกิจกรรมเดียวกัน ชั้นแรกก็คิดว่าคงจะมีใครนั่งไปด้วย แต่พอเครื่องบินใกล้จะออกจึงพบความจริงว่า คงจะมีผมคนเดียวเท่านั้นที่นั่งไปในชั้นนี้ ตนคิดอยู่ในใจว่า ความจริงไม่น่าจะต้องซื้อตั๋วราคาแพง ๆ ให้ผมเลย ถ้านั่งไปด้วยกันในชั้นธรรมดา คงจะสบายใจกว่า แต่ไหน ๆ เขาก็จัดให้แล้ว และอาจคิดว่าทำให้ครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นที่รัก มันอาจทำให้รู้สึกสบายใจ ก็คงเป็นเรื่องของเขา

หลังจากถึงเวลาใกล้เครื่องจะออกเดินทาง ผมก็ขึ้นไปนั่งลงในที่ซึ่งมีหมายเลขระบุอยู่ในบัตรประจำตัวผู้โดยสาร โดยปกติที่นั่งชั้นธุรกิจมีไม่กี่ที่และจัดไว้ด้านหน้า ถึงกระนั้นก็พบว่ามีจำนวนผู้โดยสารในชั้นนั้นนั่งอยู่ก่อนเพียง 2 คนเท่านั้น

ผมได้ที่นั่งติดหน้าต่างด้านขวามือของตัวเครื่องบิน ส่วนที่ติดกันยังคงว่างอยู่ หลังจากนั้นไม่กี่นาทีก่อนที่ประตูเครื่องบินจะถูกปิดเพื่อออกเดินทาง ก็มีผู้หญิงคนหนึ่งขึ้นมา นั่งในที่ติดกับผม ก่อนนั่งลง เธอทำหน้าที่คล้าย ๆ ว่า จะรู้จักผม แต่ก็ไม่ได้แสดงอาการอะไรออกมาเกินกว่านั้น สังเกตว่าคงจะมีอายุอานามไม่มากนัก ผมอ่านกิริยาท่าทางของเธอแล้วรู้สึกไม่ได้ว่า น่าจะมีเรื่องทุกข์ซ่อนอยู่ในใจ

ความจริงแล้วผมคิดว่า ทุกคนมีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น เว้นแต่ว่าใครจะล้มตัวจนทำให้มองไม่เห็น จนกระทั่งถึงจุดหนึ่งก็อาจยืนอยู่บนรากฐานตัวเองต่อไปอีกไม่ได้ ถ้าใครปล่อยตัวให้ไปถึงจุดนั้นก็คงเป็นเรื่องน่าสงสารที่สุด ส่วนใครพบคนอื่นเป็นอย่างนั้นแล้วยังไม่รู้สึกลงสารหรือเห็นใจ ตัวเองนั้นแหละ ต่อไปจะต้องแยกว่าเขาไม่ว่าเร็วหรือช้า ท่านจึงซึ่งถึงสังกรรมไว้ว่า การทำบุญความดีทางนี้ย่อมได้บุญได้กุศลอย่างแท้จริง

หลังจากเครื่องบินออกเดินทางมาได้ประมาณช่วงกลาง ๆ ซึ่งเราต่างก็ต่างนั่งกันอยู่เงียบ ๆ หยิบสิ่งพิมพ์ในเครื่องซึ่งเสียบไว้ตรงช่องด้านหน้าขึ้นมาอ่านฆ่าเวลา แต่แล้วในที่สุดผมก็เป็นฝ่ายเอื่อยปาก ทักทายขึ้นเบา ๆ ก่อนว่า "หนูไปทำอะไรที่ไหนครับ" หลังจากนั้น เธอก็เริ่มพูดคุยกับผมอย่างเป็นกันเอง

จากประสบการณ์ชีวิตเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว ร่วมกับการปฏิบัติของตน ได้ทำให้ผมมองเห็นสังกรรมข้อหนึ่งว่า "คนเราแต่ละคนนั้น แม้เพียงมีโอกาสสัมผัสกัน เพียงครั้งสองครั้ง ย่อมทำให้เกิดความสนิทใจหรือความหวาดระแวงซึ่งกันและกันได้ทั้งสองด้าน" ขึ้นอยู่กับความจริงใจในรากฐานของผู้ปฏิบัติ

ดังนั้น หลังจากมีโอกาสพูดคุยกันสั้น ๆ ไม่กี่ประโยค เธอก็ระบายความทุกข์ส่วนตัวให้ผมฟังอย่างย่อ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่ผ่านมามีเกิดปัญหาถึงขั้น เข้าโรงพยาบาลอยู่อย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งเคยพยายามฆ่าตัวตายมาแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเวลาที่รู้จักกันร่วมกับการนั่งคุยกันในเครื่องบินก็มี

สันนิษฐานได้ว่า แต่ในเมื่อจิตใจถึงกันได้ เงื่อนไขในเรือเวลามันก็จะลดลงไปมาก

เธอเล่าต่อไปว่า ช่วงชีวิตที่ผ่านมา ได้ทำทุกสิ่งอย่างที่ดีที่สุดแล้ว อยู่ ๆ ก็เกิดมีปัญหาจากคนที่อยู่ใกล้ตัวบีบบังคับจนทนแทบไม่ไหว ผมรับฟังแล้วทำให้มันถึงตัวเอง เนื่องจากขณะนั้นก็เผชิญกับปัญหาหนักในขณะชีวิตตัวเอง หุ่นแต่งงานให้กับส่วนรวมมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน แม้อยู่ในราชการก็ไม่เคยคิดว่าตนทำเพื่อราชการ หากทำเพื่อเพื่อนมนุษย์ ดังนั้นแม้ออกจากราชการแล้วก็ยังทำต่อมา และมากกว่าเก่ามาก

มาถึงช่วงหลัง ๆ เริ่มคิดถ่ายถอดสิ่งซึ่งทำมาแล้วให้ชนรุ่นหลังรับต่อมากขึ้น โดยถือเป็นที่มาของความเป็นผู้ใหญ่อย่างแท้จริง ดังเช่นที่ชนรุ่นก่อนเคยปรารถนาไว้ว่า การทำงานช่วงนี้ยากกว่าช่วงแรก ๆ มาก อยู่ ๆ ก็เกิดปัญหา จากคนที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด และบานปลายกลายเป็นกลุ่มคนอย่างรวดเร็ว ซึ่งแต่ละคนคิดแบบ เอาจิตใจตัวเองเป็นใหญ่ หรือ คิดแทนคนอื่น

เพราะผมทำงานเพื่อส่วนรวมจากใจจริง จึงทำให้มีความสุข มีจิตใจร่มรื่นแจ่มใสอยู่เสมอ และมองมาจากหลายคนพบว่า มีสุขภาพดีด้วย อยู่ ๆ ถูกปิดล้อมในเชิงต่อต้านและบังคับให้เลิกทำงาน โดยที่คิดแทนผมว่านี่คือการพักผ่อน เพื่อจะได้พักผ่อนต่อไปนาน ๆ ซึ่งเป็นการคิดในลักษณะกลับทิศทาง ซึ่งความจริงแล้วสำหรับผมซึ่งรากฐานตนเองผ่านพ้นมาจากอีกด้านหนึ่งจนกระทั่งหยั่งลงลึกซึ่งมาก ทำให้คิดว่า นี่คือการบังคับตนทางอ้อม ให้ต้องฆ่าตัวตาย ในเมื่อกายกับจิตเป็นสิ่งสัมพันธ์ถึงซึ่งกันและกันเป็นวัฏจักร อย่างไม่อาจมีใครจะฝืนมันได้ เพียงแต่รอเวลาว่าจะเกิดขึ้นเร็วหรือช้าเท่านั้น

คงได้แต่กล่าวฝากไว้ว่า แม้วันนี้อาจมองไม่เห็น แต่วันหนึ่งหลังจากชีวิตสมผ่านพ้นไปแล้วอาจนึกถึงแต่มันก็สายเกินแก้ไขไปแล้ว สำหรับคนที่ยังอยู่ ส่วนผู้ซึ่งผ่านไปแล้วก็คงสิ้นทุกซ์ได้ในที่สุด เนื่องจากเท่าที่ทำมาแล้ว ตนไม่เคยคิดว่าจะได้รับอะไรเป็นการส่วนตัว แม้ต้องการให้เห็นผลทันตา หากมุ่งมั่นให้บังเกิดความสุขแก่ตนเองและเพื่อนมนุษย์อย่างแน่วแน่มาโดยตลอด

สิ่งซึ่งนำมาเล่าให้ฟัง เป็นความรู้สึกซึ่งแฝงอยู่ในใจโดยไม่ได้พูดอะไรออกมา แต่ระบายความรู้สึกด้วยการใช้มือแตะหลังมือเขาเบา ๆ สองสามครั้ง หลังจากนั้นเขาก็นำเอามือผมไปกุมไว้ พร้อมทั้งเอียงศีรษะของใบหน้าลงมาสัมผัสกับไหล่ด้านซ้ายของผม ได้สังเกตเห็นน้ำตาไหลซึมออกมาจนกระทั่งเปียกตรงไหล่เสื้อผมเล็กน้อย

ผมพูดกับเธอด้วยประโยคสั้น ๆ ว่า "แล้วจะเขียนจดหมายไปคุยด้วยนะ" เธอให้ชื่อและที่อยู่ไว้กับผมก่อนลงจากเครื่องบินเล็กน้อย แล้วยังหันมาพูดว่า "คุณลุงอย่าลืม เขียนจดหมายถึงหนูให้ได้นะ" ซึ่งผมก็ได้กล่าวย้ำกับเธอว่า "ถ้าหนูรู้จักคน ๆ นี้ก็จะรู้ว่า ไม่เคยลืมสั่งจะ" หลังจากนั้นเราก็จากกันไป แต่ใจผมก็ยังไม่หยุดที่จะสานความคิดต่อมาอีก ใจหนึ่งรู้สึกสงสารมาก แต่อีกใจหนึ่งก็มุ่งค้นหาสัจธรรมว่าทุกอย่างมันมาตรงกันได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

"ฮือ ผมลืมเล่าให้ฟังไป นึกหนึ่ง" ระหว่างนั่งปรับทุกข์กันนั้น คนได้พูดเตือนสติไว้อย่างหนึ่งว่า "คูชิ ผมกับหนูเคยรู้จักกันมาก่อนไหม ? ก็ไม่เคย และมานั่งคิดกันเพียวมันเกี่ยวกัน ขึ้นเคียวกัน และเวลาเคียวกัน แลผมยังมีปัญหาคล้ายกัน มันเป็นไปได้อย่างไร ? สิ่งนี้มันสอนให้รู้ว่า แม้มีปัญหาก็ไม่ใช่จะโดดเดี่ยวไม่ เพียงแต่ รอโอกาสที่จะมาถึงไม่ได้เท่านั้น หากรอได้ก็เท่ากับว่า ปัญหามันสอนให้เราละกิเลสได้มากขึ้น ส่วนใครที่ยังลงไม่ถึงก็คงต้องพบปัญหาหนักมากขึ้นไปอีก

ผมพูดอะไรไว้กับใครแล้วก็ไม่ลืม ดังนั้นหลังการเดินทางกลับจากจังหวัดนครศรีธรรมราชแล้วไม่นาน ก็ได้คัดเลือกบทความซึ่งตนเขียนไว้ โดยที่ เห็นว่าน่าจะมีความสอดคล้องกันกับปัญหา รวมทั้งมีผลเตือนสติในกรณีดังกล่าว 2-3 เรื่อง ส่งไปให้ เธอตอบจดหมายผมซึ่งตนเก็บไว้ศึกษาทุกฉบับ ก่อนการเดินทางไปงานรับเชิญที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2542 นี้ จึงเขียนไปถึงเธออีกครั้ง และจดหมายที่แนบมานี้คือจดหมายตอบ ซึ่งผมไม่คิดว่ามันยาวทำให้น่าเบื่อ แต่เป็นคำสอนสัจธรรมซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับผม แต่โดยมารยาท ผมขออนุญาตไม่เปิดเผยนามและที่อยู่ของเธอ หากถือเป็นผู้ที่ถูกละเลยแล้วตัวเองที่ได้ให้สาระอันทรงคุณค่าแก่เพื่อนมนุษย์ ด้วยบทเรียนจากชีวิต

15/3/42

ที่วัดวัด... 11ค: 1: ลักกข 1/เมฆอ.

เมฆอ กัมภีร นน กัมภีร นน 11ค: 1: 1/10 จ. มคิม มที่ 2
พหุ วิฆาต 7 รด หนึ่ง กัมภีร วิฆาต กัมภีร อดลพ พหุ วิฆาต
ตั้ง 11 ค: 1/10 11 ขม พหุ นน กัมภีร 11 ค: 1: 1/10 11

๑) ตลอดเวลาชีวิต ที่ขาดพอ นน มคิม วิฆาต ตลอดเวลา 1/10
โดย 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
อนน 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
ยอน 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11

ชีวิต นน 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
ตลอด 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
จ: 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
ก็ 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
ตลอด 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
กัมภีร 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
หนึ่ง 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
เมฆอ: 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
ไม่ 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
หนึ่ง 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
หนึ่ง 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
หนึ่ง 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
หนึ่ง 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11
หนึ่ง 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11

๑) ชีวิต 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11 ค: 1: 1/10 11

สวัสดีครับ 11 กรกฎาคม 2563 เพราะ ดนตรีราชภัฏ/นครศรีธรรมราช
ใจมาตลอด จนทุกวันนี้ผมเอง ผมเคยถามว่าทำไมได้มาได้ไม่ได้
ทำไมทุกสิ่งทุกอย่างให้กับตัวเองมาตลอด ให้ได้ผมให้ชีวิต
ตัวเอง ผมเคยมีชีวิตนอกบ้าน ทำงานกับคนอื่น ผมเคยได้ดูแล
ลูก. ดูแลแม่ผม ทำหน้าที่ของตัวเองสามารถทำได้ แต่เมื่อเกิดเรื่องได้
ไม่จริงจังได้อีกแล้ว ได้ไม่มีเงินเลี้ยงครอบครัว ผมหมดหวัง

ได้บอกเรื่องเพราะกลัวว่าคนอื่น ผมทำใจไม่ได้ คิดโทษตัวเอง.
ตลอดเวลา ผมเพราะอะไรถึงเกิดเรื่องได้ ผมไม่ได้ตั้งใจ ผมทำไม่ได้จริง.
ทำกับเขาได้ทั้งนั้น ตลอดเวลาผมเขาทุกอย่างให้กับตัวเอง
คิดว่าไม่ได้เลยมากพอในสิ่งที่ตัวเอง ผมกลัวการทำมาตลอด.

ตัวเองผมไม่กล้าจะมีชีวิตมา ๑๖ ปี สัก- काम
หรือ ใจจนทุกวันนี้ทำให้ผม โลกผมไหนบ้างกับเขาถึงตัวเอง
คิดตลอดเวลาว่าทำไมเขาทำเรื่องให้ใจ ผมไม่พอใจ หรือผม.
หนักไม่ได้เลย ผมเพราะคิดว่าเขาขี้ขลาดชีวิตตัวเอง ได้ก้อต้องคิดผมไป

เหมือนกัน ผมก็พยายามทำใจตามใจตัวเอง 11 ปี ผมไม่พอใจ ยังไม่ถึง
ใจมา มีคนมาบอกให้ผมไปพบบุคคลอื่น ผมเลยตลอดเวลา ผมคิดว่าผม
ไม่ชอบอีกผม 11 ปีผมไม่พอใจ ผมไปคิดกับทุกคน ผมก็หนัก มีคนมา
อะไร หรือผมกลัว ผมกลัวผมกลัว - มาหาผมผมยังมีผมอยู่คนเดียว

คืนนั้นผมให้ผมทำใจ และบอกกับตัวเองว่าผมรัก ผมรักที่สังคม
ทุกวันนี้ไม่อยากทำใจตัวเอง ไม่นานผม ไม่อยากทำใจผมจากใจไม่มาก.
กว่าผม

ขอบคุณ เมื่อวันจันทร์ 11 กรกฎาคม 2563 11:00 น. ผมคิดถึงคนรัก
คนดี ผมคิดถึงคนรักคนดี ผมรัก. และคิดถึงตลอดทั้งใจ.
สองปี 2563/2564 ผมบอกเขาว่าทุกวันนี้ผมทำใจไม่ได้
ไม่รู้ว่าทำอะไรอย่างไรดี ทำใจอย่างไรดี ผมรัก หรือผมไม่รัก ผมคิดถึง
ใจผม 11 ปีผมไม่พอใจ ทำใจไม่ได้มาก ผมบอกเขาว่าผมไม่รัก!
รักยังรักแต่กับลูกๆทุกคน 11 ปีผมทนมาคนเดียวกับ ๓๐ กว่าปีต้อง

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ

๑๐๓

วันที่ ๑๐ เดือน ๑๑ ปี ๒๕๖๓

